

РЕЗОЛЮЦІЯ

VII Міжнародної конференції «Проблеми зняття з експлуатації об'єктів ядерної енергетики та відновлення навколишнього середовища»
ИНУДЕСО 2022

27-28 квітня 2022 року

24 лютого 2022 року російські війська вторглися в Україну. Того ж дня Чорнобильська АЕС та Зона відчуження були захоплені російським агресором. Пізніше агресор окупував Запорізьку АЕС, здійснював обстріляти ядерної установки у Харкові, місті з мільйонним населенням. Над діючими АЕС України неодноразово було відзначено прольоти крилатих ракет. Запорізька АЕС зазнала обстрілів танковими снарядами.

Окупація Чорнобильської та Запорізької АЕС призвела до фактичного руйнування систем фізичної ядерної безпеки об'єктів; системи аварійної готовності; відповідальності за ядерні збитки; до порушення системи обліку та контролю ядерних матеріалів, а отже і режим нерозповсюдження ядерної зброї.

31 березня російські окупанти покинули територію Зони відчуження. На території Зони відчуження та Чорнобильської АЕС російські окупанти залишили пограбовані приміщення підприємств та установ, знищено унікальні наукові лабораторії, пограбовано офісну техніку, потрощено лабораторне і вимірювальне обладнання, автомобільна спеціальна техніка тощо.

Запорізька АЕС і місто Енергодар досі захоплені та контролюються російськими військовими. Створено неприпустимі психологічні умови для діяльності персоналу, що підтримує безпеку ядерних установок, існує пряма загроза життю персоналу.

Акти ядерного тероризму здійснені не лише військовими, а й високопоставленими спеціалістами та керівниками ядерної енергетики держави-агресора. Дії держави-агресора, беззмінного члена Ради безпеки ООН, засновника ООН та МАГАТЕ може бути класифіковано не інакше, як ядерний тероризм.

Учасники конференції констатують, що в цій ситуації дії МАГАТЕ виявилися абсолютно недостатніми щодо ситуації, що склалася. Міжнародне агентство з атомної енергії більше двох місяців від початку агресії не наважується заявити про глобальну загрозу ядерній безпеці, про порушення режиму нерозповсюдження ядерної зброї, і навіть не визначило дії держави – агресора актами ядерного тероризму. МАГАТЕ, як одна з ланок системи ООН, порушила власний статут, не зажадала скликання Ради безпеки ООН у зв'язку зі скоєними актами ядерного тероризму та загрозою режиму нерозповсюдження ядерної зброї.

Не менш стриманою була й поведінка інших міжнародних організацій, пов'язаних з використанням ядерної енергії в мирних цілях: Агентства з ядерної енергії (OECD/NEA), Всесвітньої асоціації організацій, які експлуатують атомні електростанції (WANO), Всесвітньої ядерної асоціації (WNA), Асоціація регулюючих органів Західної Європи (WENRA) та ін.

Учасники конференції вважають, що подальша бездіяльність МАГАТЕ, а також інших міжнародних організацій, що представляють інтереси ядерної енергетики є прихованою підтримкою безперервних актів ядерного тероризму та становлять пряму загрозу майбутньому ядерної енергетики.

Учасники конференції зазначають, що терористичні дії держави – агресора і військові дії в Європі, де діють близько 200 блоків АЕС, несуть пряму загрозу важких ядерних аварій з усіма наслідками для життя і здоров'я населення, навколишнього природного середовища.

Ситуація, що складається, може також вплинути на перспективи використання ядерної енергії в мирних цілях, оскільки АЕС та інші ядерні об'єкти мирного призначення не можуть протистояти навмисному або ненавмисному впливу сучасної військової зброї.

Конференція вважає, що в умовах війни (бойового впливу) безпека АЕС не може бути забезпечена, а наслідки такого впливу на життя та здоров'я людей та стан навколишнього природного середовища можуть бути катастрофічними у масштабах континентів, а не окремих країн.

Конференція зазначає, що в умовах війни (бойових дій) АЕС не відповідає та не може відповідати умовам та межах безпеки, які обґрунтовані у звітах з аналізу безпеки, на підставі яких видано ліцензії на їх експлуатацію. Це означає, що АЕС, які знаходяться на території бойових дій або потенційних бойових дій знаходяться поза правовими рамками, що регулюються міжнародними конвенціями (угодами), а отже можна прямо заявляти, що в результаті дій держави-агресора, міжнародний режим ядерної безпеки сьогодні не діє.

Конференція проходить у місті-супутнику Чорнобильської АЕС - Славутич, який внаслідок дій російських окупантів був повністю ізольований від самого початку військового вторгнення, пережив гуманітарну катастрофу, на певний час опинився під російською окупацією. 03 квітня Збройні сили України увійшли до Славутича.

Конференція проходить у Славутичі з 2016 року в рамках заходів до роковин аварії на Чорнобильській АЕС. У 2022 році 168 учасників з більше ніж 20 країн (зокрема, України, Європейського Союзу, Великої Британії, США, Японії, Ізраїлю та інші). Учасники конференції – представникам 35 інституцій з державного та приватного секторів, неурядових та наукових організацій представили 64 доповіді та провели 15 годин безперервної роботи в онлайні.

Від України у роботі конференції взяли участь представники Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Державного агентства України з управління зоною відчуження, ДСП «Чорнобильська АЕС», Інституту проблем безпеки атомних електростанцій Національної академії наук України, комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування, Українського ядерного товариства, Національного технічного університету України «КПІ імені Ігоря Сікорського», Академії технологічних наук України, ВП ДП «НАЕК «Енергоатом» «Атомремонтсервіс», Інституту проблем математичних машин і систем НАН України, Чернігівського національного технологічного університету, Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна та інші.

У роботі конференції взяли участь представники іноземних та міжнародних організацій: Сектору ядерної безпеки та гарантій Європейської комісії, Американського ядерного товариства, Європейського ядерного товариства, Університету Фукушіма (Японія), Університету Кюсю (Японія), Plejades GmbH (Німеччина), Університету Берклі (США), Моравсько-Сілезького енергетичного центру (Чехія), Технологічного університету Чалмерса (Чехія), Інституту ядерної фізики Чеської академії наук (Чехія) та інші.

Учасники конференції переконані, що наукова та професійна спільнота, а також міжнародні організації в ядерній сфері мають достатньо потужний голос аби змусити накласти конкретні санкції в атомному секторі на країну, війська якої обстрілюють та захоплюють ядерні об'єкти інших країн.

Зважаючи на загрозу безпеці об'єктам мирного використання ядерної енергії в мирних цілях, що склалися внаслідок дій агресора, держави – ядерного терориста проти України учасники конференції INUDECО 2022:

1. Закликають МАГАТЕ та інші світові міжнародні наукові та промислові організації, що працюють у ядерній сфері, визнати, що військові дії Російської Федерації, розпочаті 24 лютого 2022 року з впливом на безпеку ядерних об'єктів в Україні, завдають шкоди ядерній безпеці, є незаконними та абсолютно неприйнятними.
2. Закликають МАГАТЕ та інші міжнародні наукові та промислові організації в ядерній галузі визнати військові дії РФ щодо ядерних об'єктів України випадком ядерного тероризму; визнати РФ державою з ядерною зброєю; обмежити доступ РФ до новітніх ядерних технологій; повністю припинити співпрацю з РФ у ядерній сфері; виключити РФ, а також усіх представників РФ, з органів управління.
3. Вимагають вжити всіх можливих заходів для припинення ядерного тероризму РФ, виводу її військових формувань з території ЗАЕС та встановлення демілітаризованих зон навколо усіх українських АЕС.
4. Наполягають, щоб генеральний директор і Рада керуючих МАГАТЕ виконали, положення статей III, В.4. та XII.C. Статуту Агентства і зажадали від агресора негайного усунення всіх випадків недотримання вимог міжнародних конвенцій та угод у частині фізичного захисту ядерного матеріалу, повідомили про ці факти всім членам Агентства, а також Раді Безпеки та Генеральній Асамблеї Організації Об'єднаних Націй.
5. Звертаються до міжнародних організацій, пов'язаних з використанням ядерної енергії в мирних цілях та ядерної безпеки (Euroatom, WENRA, WANO, ICRP, OECD/NEA, ENSREG, а також національним органам ядерного регулювання та експлуатуючим організаціям) рішуче засудити дії держави – ядерного терориста та вчинити тиск на його структури з метою негайного припинення актів ядерного тероризму, які несуть пряму загрозу безпеці ядерних установок та перспектив розвитку ядерної енергетики.
6. Пропонують органам ядерного регулювання та експлуатуючим організаціям провести консультації з метою вироблення конкретних пропозицій щодо заходів запобігання державному ядерному тероризму, а також виключення загрози навмисного або ненавмисного застосування зброї проти ядерних установок, призначених для використання в мирних цілях. Ми готові прийняти на себе організацію та координацію відповідних консультацій.
7. Звертаються до світової політичної та наукової спільноти та відповідних наукових фінансових фондів з проханням надати міжнародну технічну та фінансову допомогу та підтримку солідарності для відшкодування збитків, завданих і залишених агресором, включаючи ремонт або заміну інфраструктури, а також відновлення будівель, лабораторії, офіси та технічне обладнання, необхідне для відновлення ядерної безпеки ядерних об'єктів та радіаційного захисту в зоні відчуження.
8. Пропонують створити національний координаційний комітет з керівництвом на рівні Кабінету Міністрів України за участю відповідних органів влади з метою розроблення комплексного плану

першочергових заходів з усіх напрямків діяльності по відновленню режиму безпеки на ядерних об'єктах України та негайного його впровадження для ліквідації збитків від військових дій.

9. Звертаються до міжнародної спільноти та світової громадськості із проханням виділення технічної та фінансової допомоги для відновлення та ремонту інфраструктури та передачі технічного обладнання, необхідних для відновлення безпеки ядерних об'єктів.
10. Пропонують продовжити та посилити роль міста Славутича як науково-технічного кластеру з проведення науково дослідницьких робіт на Чорнобильській АЕС, об'єкті "Укриття" та Зоні відчуження за участі усіх зацікавлених сторін, у т.ч. наукових інституцій, органів місцевої та регіональної влади, спеціалізованих підприємств, вищих навчальних закладів.
11. Звертаються із проханням до Уряду України та країн-партнерів про виділення технічної та фінансової допомоги для створення та відновлення втраченої внаслідок війни логістики шляхом запровадження водного та наземного сполучення міста з ключовими у його життєдіяльності локаціями Славутич – Чорнобиль – Київ.
12. Закликають усіх, кого це стосується, забезпечити висвітлення проблемних питань, порушених на конференції, на сторінках науково-практичних журналів, а також оприлюднення матеріалів конференції та її рішень у засобах масової інформації.

Учасники конференції висловлюють подяку організаторам за проведення її на високому науково-технічному рівні та рекомендували направити звернення та рішення конференції до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Адміністрації Президента України, Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Державної інспекції ядерного регулювання України, Національної академії наук України, МАГАТЕ, посольства G7 в Україні, ЗМІ та іншим організаціям та установам.

Прийнято
28.04.2022